

Załącznik
do uchwały Nr XLIII/270/2022
Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego
z dnia 29 listopada 2022 roku

Program
Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim
na lata 2022 - 2024

Czarnków 2022

I. Wstęp

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2022 - 2024 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), bowiem zgodnie z art. 180 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Program wyznacza kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim.

Dokument ten jest kontynuacją realizacji założeń, które określone zostały w 2019 roku Uchwałą Nr XIII/78/2019 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 29 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2019 - 2021. Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi i wspierania rodzinnych form pieczy zastępczej. Należy zaznaczyć, że w 2020 roku sytuacja w kraju związana z pandemią COVID-19 znacznie ograniczyła możliwości wsparcia i rozwoju pieczy zastępczej w zakresie prowadzenia i organizacji szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz tych podnoszących kompetencje rodzin zastępczych już funkcjonujących. W związku z wprowadzonymi obostrzeniami, nie było także możliwe organizowanie integracji środowiska opiekunów zastępczych. Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, sprawozdania i informacje własne PCPR oraz informacje przygotowane przez inne jednostki.

Powyższy Program jest zbieżny z założeniami „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014 - 2023”. W celu strategicznym: „Skuteczne wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców powiatu” przyjęto cel operacyjny: „Tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania systemu pieczy zastępczej oraz wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej”.

Według obowiązującego stanu prawnego system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Do jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należą jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance na podstawie Zarządzenia Nr 43/2011 Starosty Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 04 listopada 2011 r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim. Organizator pieczy zastępczej wyznacza koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizują zadania wynikające z wyżej wymienionej ustawy.

Do zadań własnych powiatu należy między innymi zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, świadczeń na dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego, a także przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinny dom dziecka środków finansowych związanych z remontem lokalu mieszkalnego.

Ponadto do zadań własnych powiatu należy organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

Istotnym zadaniem jest także organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej bardzo wyraźnie podzieliła kompetencje pomiędzy samorząd gminny i powiatowy, gdzie do zadań własnych gminy należy praca z rodziną biologiczną, natomiast organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem powiatu. Jednocześnie ustawodawca zauważa potrzebę współpracy pomiędzy gminą a powiatem w celu umożliwienia dzieciom powrotu do rodziców biologicznych.

W celu uzyskania pozytywnych rezultatów, w programie wskazano na konieczność podejmowania działań wspomagających, rozwijających i wspierających pieczę zastępczą oraz działań pomocowych osobom usamodzielnianym.

II. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim

1. Rodzinna piecza zastępcza w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego i środowiskiem wychowawczym, bowiem w rodzinie kształtuje się osobowość jednostek, system wartości oraz jakość i styl życia. Rodzina jako jedyne środowisko trwa najdłużej i wywiera największy wpływ na swoich członków. Zdarza się, że niekiedy rodzina funkcjonuje w niewłaściwy sposób, przez co zachodzi konieczność podjęcia działań interwencyjnych na rzecz dzieci i całej rodziny.

Od 2011 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz sprawowania pieczy zastępczej i pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków.

Głównym celem ustawy jest dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, jak również dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, poprzez zapewnienie skutecznej pomocy dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i w wychowaniu dzieci oraz skutecznej ochrony dzieci i pomocy dla nich, która może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Ustanowiony podział kompetencji w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zobowiązuje gminę do działań z zakresu profilaktyki rodzinnej, natomiast powiat odpowiada za organizację pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą ma na celu zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, odpowiednich warunków do rozwoju, wychowania i edukacji, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, a w konsekwencji przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, nawiązywania i podtrzymywania osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Zgodnie z art. 39 ww. ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) niezawodowa – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) zawodowa – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Wyróżniamy także rodzinę zastępczą zawodową, w tym:

- zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego, która przyjmuje dzieci:
  - na podstawie orzeczenia sądu,
  - w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną,
  - na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- zawodową specjalistyczną – umieszcza się w niej w szczególności:
  - dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
  - dzieci na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
  - małoletnie matki z dziećmi;

- 2) rodzinny dom dziecka – w tym samym czasie może przebywać w nim łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej;

- 3) rodzina pomocowa – sprawuje opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Rodziną pomocową mogą być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa, prowadzący rodzinny dom dziecka oraz osoby przeszkolone do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

2. Sytuacja rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim

Na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego na dzień 31 grudnia 2021 r. funkcjonowało 98 rodzin zastępczych, które zapewniały opiekę i wychowanie dla 132 dzieci, w tym:

- a) 58 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 69 dzieci,
- b) 34 rodziny zastępcze niezawodowe, w których przebywało 43 dzieci,
- c) 6 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 20 dzieci.

W 2021 roku rodzinną pieczę zastępczą w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim tworzyły rodziny zastępcze zamieszkujące w następujących gminach:

- a) Gmina Czarnków – 11 rodzin dla 17 dzieci,
- b) Miasto Czarnków – 12 rodzin dla 15 dzieci,
- c) Gmina Drawsko – 5 rodzin dla 5 dzieci,
- d) Miasto i Gmina Krzyż Wlkp. – 13 rodzin dla 13 dzieci,
- e) Gmina Lubasz – 6 rodzin dla 8 dzieci,
- f) Gmina Połajewo – 6 rodzin dla 9 dzieci,
- g) Miasto i Gmina Trzcianka – 36 rodzin dla 51 dzieci,
- h) Miasto i Gmina Wieleń – 9 rodzin dla 14 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin zastępczych wraz z umieszczonymi dziećmi w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim w latach 2019 - 2021.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2019 - 2021

Rodziny zastępcze	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Spokrewnione	43	50	58
Liczba dzieci w nich przebywających	52	60	69
Niezawodowe	43	42	34
Liczba dzieci w nich przebywających	55	53	43
Zawodowe	6	6	6
Liczba dzieci w nich przebywających	21	19	20

Zawodowe specjalistyczne	1	1	0
Liczba dzieci w nich przebywających	2	2	0
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	0
Liczba dzieci w nich przebywających	4	3	0
Ogółem rodzin zastępczych	94	100	98
Ogółem dzieci w nich przebywających	134	137	132

Z analizy powyższych danych wynika, że zmniejsza się liczba rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach. Zauważalna jest natomiast tendencja wzrostowa dotycząca ilości rodzin zastępczych spokrewnionych oraz dzieci umieszczanych w tych rodzinach.

W powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, podobnie jak w innych powiatach, najczęstszą formą sprawowanej pieczy zastępczej są rodziny zastępcze spokrewnione. Zgodnie z przepisami ustawy funkcję tę pełnią najczęściej dziadkowie i rodzeństwo dziecka. Drugą co do liczebności formę pieczy zastępczej stanowią rodziny niezawodowe. Ważną rolę w systemie pieczy zastępczej pełnią rodziny zastępcze zawodowe, które zapewniają opiekę i wychowanie liczniejszemu rodzeństwu.

Z uwagi na występujące problemy rozwojowe, emocjonalne, edukacyjne i społeczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze objęte są kompleksowym wsparciem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance. Usługi społeczne na rzecz rodzin zastępczych obejmują w szczególności usługi koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – zgodnie z ustawą wszystkie rodziny zastępcze są objęte tą formą pomocy. Każda rodzina zastępcza może korzystać z usług pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego i innych specjalistów.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pozostaje w stałym kontakcie osobistym i telefonicznym z rodziną zastępczą. Na podstawie dokonanej we współpracy z rodziną zastępczą i innymi specjalistami diagnozy, a także zgłoszonych przez rodziną zastępczą potrzeb obejmuje ją wsparciem i udziela pomocy. Spotkania z rodzinami zastępczymi odbywają się w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, w zależności od stwierdzonych i zgłoszonych potrzeb. Koordynator pozostaje w stałym kontakcie z sądem, placówkami edukacyjnymi, medycznymi i innymi współpracującymi z rodziną zastępczą. Dla każdego dziecka koordynator wraz z rodziną zastępczą opracowuje plan pomocy dziecku, w którym zostają zawarte cele i zadania do realizacji.

Szkolenia rodzin zastępczych i prowadzenie grup wsparcia w siedzibie PCPR, umożliwia rodzinom zastępczym podnoszenie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sprawując nadzór nad prawidłowym procesem wychowawczym dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, współpracuje z innymi jednostkami pomocy społecznej, sądami i placówkami oświatowymi oraz ośrodkiem adopcyjnym. Oprócz zapewnienia wsparcia merytorycznego dla osób

pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej, powiat zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W powiecie czarnkowsko-trzcianieckim nadal istnieje potrzeba powstawania nowych rodzin zastępczych, dlatego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych. W latach 2019 - 2020 mimo prowadzonej kampanii promocyjnej nie pozyskano chętnych do pełnienia ww. funkcji. W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozyskało kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zorganizowało szkolenie, w którym wzięło udział 13 osób. Szkolenie ukończyły cztery pary małżeńskie oraz trzy osoby wolne i wszystkie otrzymały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W celu pozyskania osób gotowych do pełnienia roli rodziny zastępczej, PCPR prowadzi kampanię promocyjną za pośrednictwem strony internetowej, strony na portalu społecznościowym, plakatów i ulotek. W latach 2022 - 2024 planowane są szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych.

W celu zapewnienia pieczy zastępczej w rodzinnych formach, niezbędny jest stały rozwój sieci rodzin zastępczych, w tym rodzin zastępczych zawodowych. Zawodowa rodzina zastępcza gwarantuje wielokrotne wykorzystanie każdego miejsca oraz intensywną pracę nad powrotem dziecka do rodziny pochodzenia, a w przypadku braku takiej możliwości – uregulowanie sytuacji prawnej dziecka i zgłoszenie do przysposobienia lub poszukiwanie możliwości zapewnienia stałej pieczy zastępczej w innej formie, dostosowanej do potrzeb dziecka, np. w rodzinie zastępczej spokrewnionej albo niezawodowej. Kandydaci, zgłaszający swoją gotowość do rozpoczęcia procesu kwalifikacyjnego i ubiegania się o ustanowienie rodziną zastępczą, uzyskują pełną informację o rodzajach rodzin zastępczych, w tym zawodowych oraz możliwości zawarcia umowy na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ponadto prawidłowo funkcjonujące rodziny zastępcze niezawodowe mają możliwość ubiegania się o przekształcenie w zawodową rodziną zastępczą.

3. Instytucjonalna piecza zastępcza w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Instytucjonalna piecza zastępcza, zgodnie z art. 93 ww. ustawy, jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej – są umieszczane w niej dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze są prowadzone jako placówki typu:

- socjalizacyjnego – w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 14 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
  - interwencyjnego – zadaniem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, pobyt dziecka nie może trwać dłużej niż 3 miesiące i w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 14 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
  - specjalistyczno-terapeutycznego – umieszcza się w nich dzieci:
    - legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności,
    - wymagające stosowania specjalnych metod wychowawczych i terapii specjalistycznej,
    - wymagające wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych,a w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 14 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
  - rodzinnego – wychowują się w nich dzieci w różnym wieku, dorastające i usamodzielniające się, umożliwiają wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu i współpracują z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny, a w tym samym czasie można umieścić łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – mogą być umieszczane w niej dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na swój stan zdrowia wymagający specjalistycznej opieki i rehabilitacji, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, w tym samym czasie nie może przebywać łącznie więcej niż 30 dzieci;
  - 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – umieszcza się w nim dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym samym czasie nie może przebywać łącznie więcej niż 20 dzieci. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim

Na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego funkcjonują 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego:

- 1) Placówka „Przyjazny Dom” w Trzciance prowadzona przez Stowarzyszenie „Pomagajmy Dzieciom” w Trzciance;
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp. prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Dziecka i Rodziny „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2021 r. w ww. placówkach przebywało łącznie 29 dzieci w następujących przedziałach wiekowych:

- a) 7 - 13 lat – 7 dzieci,
- b) 14 - 17 lat – 18 dzieci,
- c) 18 - 24 lata – 4 dzieci.

W ubiegłym roku Placówkę „Przyjazny Dom” w Trzciance z powodu usamodzielnienia opuściło 3 wychowanków, w tym: 2 pochodzących z naszego powiatu i 1 pochodzący z innego powiatu. W tym samym okresie w placówce umieszczono 4 dzieci, w tym: 2 pochodzących z naszego powiatu i 2 pochodzących z innych powiatów. Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp. ze względu na usamodzielnienie opuściło 2 wychowanków, w tym: 1 pochodzący z naszego powiatu i 1 pochodzący z innego powiatu, natomiast w tym samym okresie w placówce umieszczono 2 dzieci, w tym: 1 pochodzące z naszego powiatu i 1 z innego powiatu.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mogą przebywać dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Zdarza się jednak, że w placówkach zostają umieszczone młodsze dzieci, ale ze swoim starszym rodzeństwem, zgodnie z zasadą o nierozdzielaniu rodzeństwa.

5. Osoby usamodzielniane

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za osobę usamodzielnianą uznaje się osobę, która po osiągnięciu pełnoletności opuściła rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Osobom usamodzielnianym udziela się następujących form pomocy:

- na kontynuowanie nauki,
- na usamodzielnienie,
- na zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia,

oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Osoby usamodzielniane poza pomocą finansową otrzymują także wsparcie w postaci poradnictwa w zależności od potrzeb oraz pracy socjalnej. Dla osób opuszczających pieczę zastępczą niewątpliwie dużym problemem jest pozyskanie we własnym zakresie mieszkania czy znalezienie pracy, dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielniania.

W tabelach i na wykresach poniżej szczegółowo przedstawiono liczbę wychowanków, którzy skorzystali z pomocy dla osób usamodzielnianych w latach 2019 - 2021.

Tabela 2. Rodzaje udzielanej pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2019 - 2021

Rodzaje udzielanej pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy		
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Pomoc na kontynuowanie nauki	20	19	16
Pomoc na usamodzielnienie	6	11	9
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	8	6	6
Pomoc na zagospodarowanie	11	8	13

Część wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej usamodzielnia się i kontynuuje naukę. Osoby, które otrzymały pomoc na usamodzielnienie, to zazwyczaj osoby, które ukończyły już proces edukacyjny lub osoby, które po opuszczeniu rodziny nie chcą dalej kontynuować nauki, usamodzielniają się i podejmują zatrudnienie. Część wychowanków po ukończeniu 18. roku życia pozostaje w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki.

**RODZAJE UDZIELONEJ POMOCY OSOBOM
USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM RODZINNE
FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ**

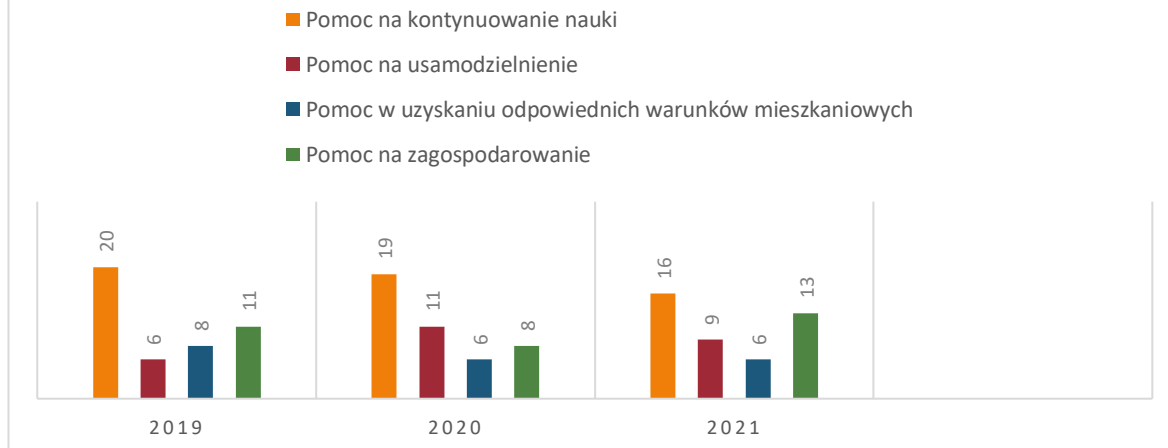
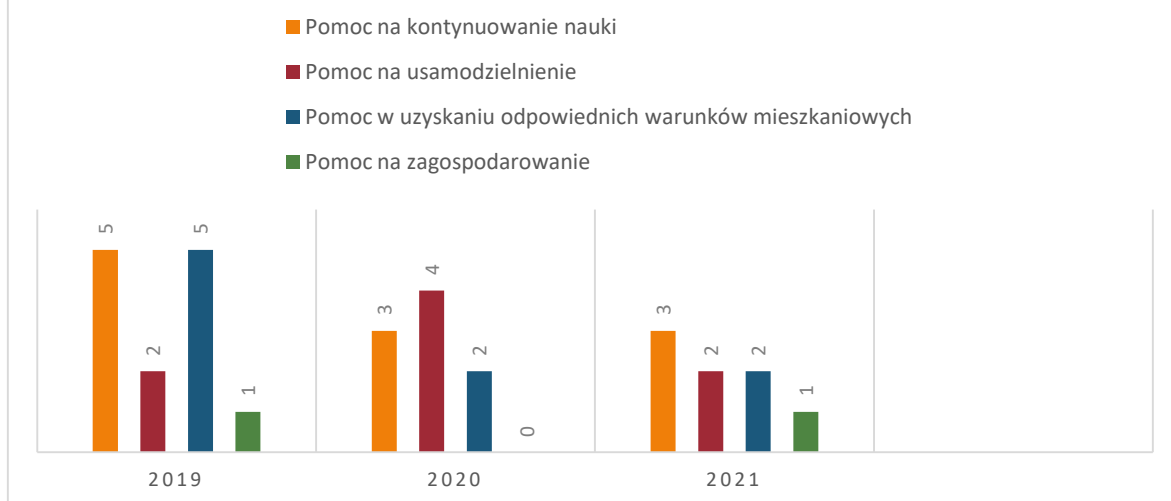

Tabela 3. Rodzaje udzielanej pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2019 - 2021

Rodzaje udzielanej pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy		
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Pomoc na kontynuowanie nauki	5	3	3
Pomoc na usamodzielnienie	2	4	2
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	5	2	2
Pomoc na zagospodarowanie	1	0	1

Część usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili instytucjonalną pieczę zastępczą, korzysta z pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Część wychowanków po ukończeniu 18. roku życia pozostaje w placówce opiekuńczo-wychowawczej do czasu ukończenia nauki.

RODZAJE UDZIELANEJ POMOCY OSOBOM USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Należy zwrócić uwagę, że korzystanie z pomocy na kontynuowanie nauki oraz pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych przez osoby usamodzielniane, znacznie ułatwia wychowankom start w samodzielne, dorosłe życie.

6. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki

W latach 2019 - 2021 liczba mieszkańców powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego zmniejszyła się. W 2019 roku w naszym powiecie zamieszkiwało 86 990 osób, w 2020 roku - 86 590 osób, a w 2021 roku już tylko 85 833 osób.

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 1 065 osób bezrobotnych, w tym 617 kobiet oraz 404 bezrobotnych długotrwale. W porównaniu do grudnia 2019 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych, bowiem na koniec grudnia 2019 r. zarejestrowanych było 1 369 osób bezrobotnych, w tym 728 kobiet oraz 381 długotrwale bezrobotnych. Znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych przypadał na 2020 rok, w którym było zarejestrowanych 1525 osób bezrobotnych, w tym 854 kobiety oraz 507 bezrobotnych długotrwale, co mogło być spowodowane negatywnym wpływem epidemii COVID-19 na sytuację na rynku pracy.

Tabela 4. Osoby bezrobotne w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim w latach 2019 - 2021

Osoby bezrobotne	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Bezrobotni ogółem	1369	1525	1065
Bezrobotni długotrwale	381	507	404
Bezrobotne kobiety	728	854	617

Jak wynika z powyższych danych nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych, jednak nadal dużo osób pozostaje bez pracy, a wśród nich przeważającą część stanowią kobiety. Długotrwałe pozostawanie bez pracy w niekorzystny sposób wpływa na jakość życia rodzin dotkniętych bezrobociem. Pogarsza się nie tylko sytuacja materialna i społeczna rodzin, ale również ulega osłabieniu kondycja psychiczna osób dotkniętych tym problemem, co może skutkować zwiększoną ilością zachorowań na różnego rodzaju choroby.

Choroba członka rodziny oraz niepełnosprawność występująca w rodzinie wiąże się z dużymi nakładami finansowymi na leczenie i rehabilitację. Rodzinom w takiej sytuacji często brakuje pieniędzy na leczenie, zabiegi oraz zakup leków.

W związku z wyżej opisanymi problemami pogarsza się sytuacja materialna rodzin, obniża się jakość życia, a ciągły brak pieniędzy często zmusza do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

Z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej i centrów usług społecznych na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego wynika, że w latach 2019 - 2021 głównymi przyczynami udzielania wsparcia było ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Poniższe tabele przedstawiają najczęstsze powody udzielenia świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2019, 2020 i 2021 roku.

Tabela 5. Powody przyznania rodzinom świadczeń z pomocy społecznej w 2019 roku

Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń pieniężnych z powodu trudnej sytuacji życiowej w 2019 roku				
	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
GOPS Czarnków	213	45	112	120	25
MOPS Czarnków	172	135	82	110	23
GOPS Drawsko	44	27	52	41	15

MGOPS Krzyż Wlkp.	139	110	104	123	22
GOPS Lubasz	77	16	80	110	20
GOPS Połajewo	44	15	38	49	9
MGOPS Trzcianka	477	299	272	195	44
MGOPS Wielen	179	119	142	174	55
Razem	1345	766	882	922	213

W 2019 roku w przeważającej części udzielano pomocy pieniężnej z powodu ubóstwa i długotrwałej lub ciężkiej choroby, dużo rodzin korzystało także z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność i bezrobocie. Najmniej rodzin korzystało ze wsparcia w związku z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 6. Powody przyznania rodzinom świadczeń z pomocy społecznej w 2020 roku

Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń pieniężnych z powodu trudnej sytuacji życiowej w 2020 roku				
	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełno- sprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowa- wczych
GOPS Czarnków	177	30	93	105	19
MOPS Czarnków	162	126	81	104	28
GOPS Drawsko	40	25	40	39	13
MGOPS Krzyż Wlkp.	148	125	87	122	20
GOPS Lubasz	75	23	83	116	21
GOPS Połajewo	35	17	30	47	11
MGOPS Trzcianka	484	291	239	179	42
MGOPS Wielen	170	125	119	151	38
Razem	1291	762	772	863	192

W 2020 roku w porównaniu do roku poprzedniego, nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń z ww. powodów na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego.

Tabela 7. Powody przyznania rodzinom świadczeń z pomocy społecznej w 2021 roku

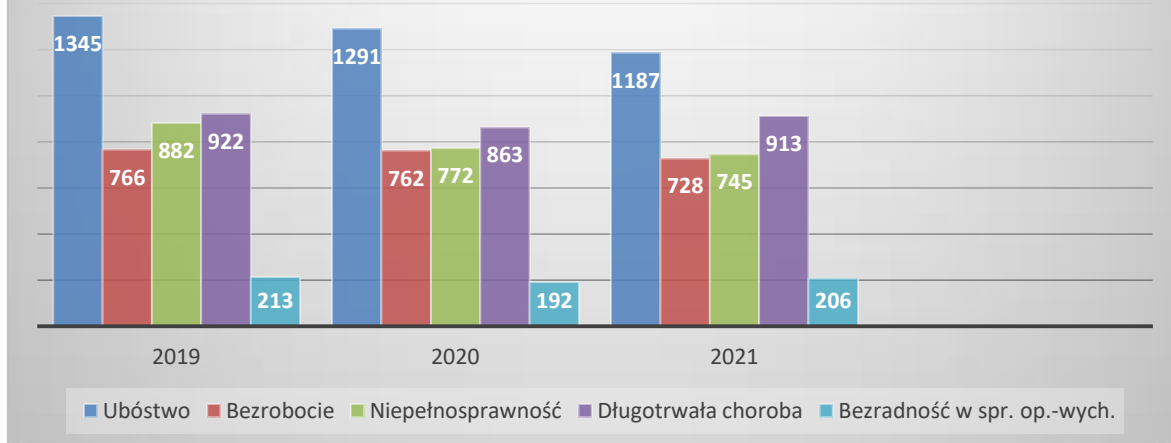
Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń pieniężnych z powodu trudnej sytuacji życiowej w 2021 roku				
	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełno- sprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowa- wczych
CUS Czarnków	156	43	84	94	18
MOPS Czarnków	151	75	84	114	33
GOPS Drawsko	32	20	33	26	12
GOPS Lubasz	73	21	77	109	16
MGOPS Krzyż Wlkp.	113	104	87	129	20
GOPS Połajewo	40	16	29	45	15
CUS Trzcianka	478	340	247	260	56
MGOPS Wieleń	144	109	104	136	36
Razem	1187	728	745	913	206

W 2021 roku nastąpił wzrost liczby wypłaconych świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zauważalna jest potrzeba objęcia większym wsparciem, a także szukanie rozwiązań pomocowych osobom dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą, w tym w dużej mierze osobom starszym.

W latach 2019 - 2021 nastąpił spadek liczby wypłaconych świadczeń z powodu ubóstwa lub bezrobocia. Zmniejszyła się także liczba wypłaconych świadczeń z powodu niepełnosprawności.

Poniższy wykres przedstawia tendencje malejące oraz rosnące poszczególnych świadczeń.

Rodzaje udzielonych świadczeń z OPS w latach 2019 - 2021

Niepokojąca jest liczba udzielonych świadczeń rodzinom z występującym problemem uzależnienia od alkoholu. W 2019 roku na terenie powiatu czarnkowsko-trzcieńskiego udzielono z tego tytułu 164 świadczenia, natomiast w 2021 roku wypłacono już 197 świadczeń. Nadużywanie alkoholu często powoduje stosowanie przemocy domowej.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie wynika, że w 2021 roku na terenie całego powiatu przeprowadzono 1281 interwencji domowych. Liczba ta zwiększyła się w porównaniu do roku 2020 o 68 interwencji. W 2021 roku założono 178 formularzy „Niebieska Karta - A” i objęto wsparciem 178 osób pokrzywdzonych przemocą domową. W 2020 roku założono 177 formularzy „Niebieska Karta - A”, czyli tylko jeden mniej niż w roku 2021, ale większa liczba osób została pokrzywdzona w wyniku przemocy domowej i objęta procedurą „Niebieskiej Karty” w porównaniu do roku 2021, bo aż 205 osób.

Każde zjawisko przemocy domowej może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia życia, bądź zdrowia dzieci przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą. Pomocą w takich przypadkach może być zwiększenie działań prewencyjnych, większa profilaktyka na rzecz osób dotkniętych przemocą domową czy przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wszelkie działania mogą nie przynieść zamierzonych rezultatów, jeśli nie ma współpracy rodzin z asystentem rodziny czy chęci do zmiany swojej sytuacji życiowej, co w konsekwencji może doprowadzić do ograniczania władzy rodzicielskiej rodzicom poprzez umieszczenie ich dzieci w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

7. Limit rodzin zastępczych

Limit rodzin zawodowych wynika z zabezpieczenia finansowego w budżecie powiatu na zawieranie umów, a następnie na wypłatę comiesięcznych wynagrodzeń oraz ponoszenia innych wydatków.

W roku 2021 roku została rozwiązana 1 rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego, a 1 rodzina zawodowa specjalistyczna wyprowadziła się z terenu naszego powiatu i zamieszkała na terenie innego województwa. W tym samym roku powstała 1 rodzina zastępcza zawodowa. Natomiast w 2020 roku nie powstała żadna rodzina zastępcza zawodowa. W 2019 roku 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego na swój wniosek została rozwiązana, ale jednocześnie w tym samym roku została utworzona 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

W latach 2022 - 2024 planowane jest utworzenie trzech rodzin zastępczych zawodowych, w tym jednej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Tabela 7. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2022 - 2024

Lata	2022	2023	2024
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	0	1	1
Liczba rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	0	1	0

Limity te mogą ulec zmianie w związku z wystąpieniem konieczności objęcia opieką większej liczby dzieci.

III. Cele, działania i oczekiwane efekty Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2022 - 2024

- 1. Cel główny:** Stworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju pieczy zastępczej oraz wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.
- 2. Cele szczegółowe:**
  - 1) Efektywna ochrona, profesjonalne wsparcie i pomoc dzieciom w postaci stabilnego, solidnego i rodzinnego środowiska wychowawczego.
  - 2) Profesjonalne wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

- 3) Organizowanie kompleksowego systemu pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do rodzinnych form pieczy zastępczej.
- 4) Wspieranie i organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
- 5) Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

3. Działania:

- 1) Cel szczegółowy: Efektywna ochrona, profesjonalne wsparcie i pomoc dzieciom w postaci stabilnego, solidnego i rodzinnego środowiska wychowawczego.
  - a) Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
  - b) W razie występujących potrzeb pomoc w organizowaniu terapii, poradnictwa, zajęć warsztatowych o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.
  - c) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.
  - d) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.
  - e) Współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą dzieciom.
  - f) Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych, w tym zawodowych specjalistycznych i zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
  - g) Organizowanie warsztatów kompetencji rodzicielskich dla rodziców biologicznych, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską, a ich dzieci przebywają w pieczy zastępczej.
- 2) Cel szczegółowy: Profesjonalne wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
  - a) Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w celu zrealizowania art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.
  - b) Wspieranie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą poprzez udzielanie pomocy pedagogicznej, zwłaszcza w zakresie wychowania i edukacji dzieci ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz organizowanie cyklicznych szkoleń podnoszących kwalifikacje już funkcjonujących rodzin zastępczych.
  - c) W razie występujących potrzeb, pomoc w uzyskaniu dostępu do specjalistów, w tym pomocy psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej.

- d) Udzielenie pomocy w doposażeniu mieszkań rodzin zastępczych, a także wypłata dodatkowych świadczeń na pokrycie kosztów remontu, utrzymania lokalu.
  - e) Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
  - f) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy, a w razie potrzeb również osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
  - g) Tworzenie projektów wspierania rozwoju pieczy zastępczej z uwzględnieniem jej specyficznych potrzeb.
  - h) Podejmowanie działań na rzecz zapobiegania wypaleniu zawodowemu osób tworzących rodzinne formy pieczy zastępczej.
  - i) Organizowanie Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz innych imprez okolicznościowych.
  - j) Organizowanie grup wsparcia dla rodziców zastępczych.
- 3) Cel szczegółowy: Organizowanie kompleksowego systemu pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do rodzinnych form pieczy zastępczej.
- a) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej.
  - b) Dokonywanie procesu kwalifikacji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.
  - c) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do wykonywania funkcji związanej z pieczą zastępczą.
  - d) Publikacja w mediach informacji przybliżających tematykę rodzicielstwa zastępczego.
  - e) Opracowanie i upowszechnianie ulotek i plakatów informacyjnych.
  - f) Uczestniczenie w festynach organizowanych na terenie gmin powiatu czarnkowsko-trzcieńskiego, podczas których rozdawane będą materiały promujące pieczę zastępczą, pracownicy centrum będą udzielać odpowiedzi na zadawane pytania dotyczące rodzicielstwa zastępczego, a także będą organizowane gry i zabawy dla dzieci, związane z tematyką rodzicielstwa zastępczego.
- 4) Cel szczegółowy: Wspieranie i organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
- a) Opracowywanie programów usamodzielnienia i nadzór nad ich realizacją.
  - b) Pełnienie funkcji opiekunów usamodzielnienia, pomoc w pisaniu i realizowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia.

- c) Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym życiu społecznym, pomoc w kontynuowaniu nauki oraz uzyskaniu kwalifikacji zawodowych.
  - d) Udzielanie pomocy finansowej oraz rzeczowej.
  - e) Pomoc w pozyskaniu mieszkania i zatrudnienia.
  - f) Organizowanie warsztatów przygotowujących do usamodzielnienia.
- 5) Cel szczegółowy: Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.
- a) Powierzenie organizacjom pozarządowym w ramach konkursu prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych w Trzciance oraz Krzyżu Wlkp.
  - b) Rekomendowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.
  - c) Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.
  - d) Nawiązywanie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi przy realizacji wspólnych projektów.

4. Oczekiwane efekty realizowanych działań:

- 1) Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.
- 2) Wypracowanie metod współpracy z instytucjami w zakresie pomocy dzieciom.
- 3) Poprawa jakości życia dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- 4) Poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych, w tym zmniejszenie liczby rodzin zagrożonych wypaleniem zawodowym.
- 5) Polepszenie warunków materialno-bytowych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- 6) Zwiększenie świadomości rodziców zastępczych w zakresie zaspokajania potrzeb emocjonalnych dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.
- 7) Usprawnienie procesu usamodzielniania.
- 8) Lepsze funkcjonowanie w życiu osób usamodzielnianych.
- 9) Zwiększenie liczby dzieci zgłaszanych do przysposobienia.
- 10) Udział organizacji pozarządowych w realizowaniu zadań z zakresu pieczy zastępczej.
- 11) Zwiększenie świadomości lokalnej odnośnie wartości i znaczenia rodzin zastępczych.

5. Beneficjenci i realizatorzy Programu.

Głównym realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance przy współpracy następujących osób, organizacji i instytucji:

- 1) Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
- 2) Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
- 3) Osoby usamodzielniane.
- 4) Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
- 5) Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
- 6) Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem.
- 7) Organizacje pozarządowe.
- 8) Poradnie pedagogiczno-psychologiczne.
- 9) Komenda Powiatowa Policji.
- 10) Ośrodki Pomocy Społecznej/Centra usług społecznych.
- 11) Sędziowie
- 12) Kuratorzy rodzinni.
- 13) Inne podmioty działające na rzecz pieczy zastępczej.

6. Źródła finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2022 - 2024 są środki finansowe:

- z budżetu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego;
- z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny);
- z budżetów powiatowych (zgodnie z art. 191 ust. 1 i ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
- z budżetów samorządów gminnych (zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust. 10 ww. ustawy);
- z odpłatności rodziców biologicznych;
- ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- ze środków organizacji pozarządowych;
- ze środków innych programów i grantów.

7. Monitoring i ewaluacja Programu.

Monitoring prowadzi będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance, zbierając informacje od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu na temat podjętych działań, ich realizacji, skuteczności. Po zakończeniu każdego roku sprawozdanie z realizacji Programu przekazywane będzie Radzie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego.

Ewaluacja będzie polegała na sprawdzeniu skuteczności podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych efektów.

Program będzie podlegał weryfikacji i w miarę potrzeb może ulegać zmianom.